

Katedra ruského a francouzského jazyka

Pedagogická fakulta

Západočeské univerzity v Plzni

Jungmannova 1

306 19 Plzeň

tel. 377 63 6171

PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE

Práce: diplomová

Hodnocení: vedoucího

Práci hodnotil(a): Mgr. Jiřina Svobodová, CSc.

Práci předložil(a): Bc. Diana Kutková, Učitelství pro ZŠ, obor Rj-Ov

Název práce: P o d k a r p a t s k á R u s

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Diplomantka si stanovila cíl seznámit s minulostí a současností Zakarpatské oblasti s přihlédnutím k ovlivňování kultur, migraci obyvatel, turistickým pamětihodnostem, kulturním a architektonickým památkám, zvláštnostem jazyka aj. V souladu se zásadami pro vypracování diplomové práce stanovuje dílčí cíl – nastínit možnosti využití materiálu ve školní praxi.

Konstatujeme, že cíl diplomové práce byl v podstatě splněn.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Diplomová práce je věnována zajímavému, ale poněkud opomíjenému tématu, proto jeho zpracování považujeme za aktuální a přínosné. Autorka se snaží charakterizovat pohnuté osudy Rusínů v dějinách a předložit ucelený obraz národnosti dodnes bohužel neuznávané na Ukrajině jako menšiny.

Diplomová práce je rozdělena do tří kapitol, přičemž první dvě lze považovat za teoretické. V 1. kapitole nalézáme základní údaje o Zakarpatské oblasti, jako je rozloha, stručná charakteristika území, dále základní symboly – znak, vlajka a hymna. Tuto část vhodně a názorně doplňuje barevná mapka Zakarpatské oblasti s vymezením sousedních států. Stručně je nastíněna historie počínaje osídlováním daného území až po současnost, jsou zdůrazněny důležité mezníky, týkající se především územní a státní příslušnosti. Autorka uvádí některé aktuální údaje spojené s migrací a pohnutými osudy obyvatel, tzv. Rusínů. Pro názornost uvádí procentuální zastoupení jednotlivých menšin Zakarpatské oblasti, přičemž k téměř 80% Ukrajinců jsou zařazováni rovněž Rusíni, dělí se na 4 různé etnografické skupiny. V důsledku mnohaleté maďarizace na území žije téměř 200 tis. Maďarů, což představuje asi 12,5% veškerého obyvatelstva. K dalším více početně zastoupeným národnostem patří Rusové a Rumuni. V samostatné podkapitole (1.3.1) autorka stručně představuje původní obyvatele Zakarpatské oblasti – Rusíny. Vychází především z internetové publikace S.Suljaka *Русины в истории: прошлое и настоящее*, připomíná přínos americko-kanadského historika P.R.Magočiho a jeho publikaci *Русины и их родина* (s.13). Po období tabuizace rusínské tematiky v 50. letech nastává určité oživení, 70. léta přinášejí organizování festivalů, konec 80. let XX.století znamená vznik rusínských organizací na Ukrajině, Slovensku, v Maďarsku, Čechách, Jugoslávii a vydávání celé řady novin a časopisů. Autorka připomíná, že Rusíni, žijící na území Zakarpatské oblasti byli v r.1946 zapsáni jako Ukrajinci a dodnes je jim na

rozdíle od jiných států odírána existence jako menšiny na území Ukrajiny. Je škoda, že do pojednání o osudech Rusínů autorka nezařadila alespoň stručnou charakteristiku jejich jazyka, ač si to vytyčila jako součást cíle diplomové práce.

Materiál k první teoretické kapitole čerpá autorka především z monografií Ivana Popa, původem z Podkarpatské Rusi a od r. 1994 žijícím v Čechách, dále pracuje s různými internetovými zdroji. Zpracování kapitoly má spíše popisný, kompilační charakter.

Druhá kapitola je věnována Podkarpatské Rusi a vztahům Čechů Ukrajinců, tedy období, kdy území patřilo k Československu. Je dána stručná charakteristika nízké životní úrovně a vzdělanosti tamního obyvatelstva. Autorka se snaží nastínit obraz společné existence v publikacích období SSSR, kdy je zpravidla poukazováno na záporný vztah Československa k Podkarpatské Rusi. S politováním konstatuje, že je opomíjen přínos téměř dvacetiletého společného soužití, v této souvislosti zmiňuje vzpomínky své babičky a jiných starších lidí, kteří toto období zažili, pamatují se na něj a srovnávají i se současnou situací.

Další podkapitola stručně představuje kulturní a architektonické památky. Zařazeny jsou typické ukázky lidové architektury, nejznámější zámky a pevnosti, židovská synagoga v Užhorodu i méně v Čechách známá solná jezera. Je zde zmiňována Koločava a román Ivana Olbrachta Nikola Šuhaj loupežník a rovněž organizování folklorního festivalu s mezinárodní účastí. Výběrově stručné pasáže věnované pamětihodnostem jsou vhodně doplněny malými ilustračními obrázky. Některé z nich byly použity z vlastního archívu autorky. Poslední část 2. kapitoly je věnována charakteristice a výsledkům dotazníku, zachycujícím povědomí o Zakarpatské oblasti Ukrajiny. Autorka stručně vysvětluje jednotlivé otázky a získané odpovědi, vše pak názorně představuje v barevných schématech a dochází k závěru, že Češi mají poměrně dobré znalosti o této oblasti (s.28-33).

Poslední třetí kapitola se snaží tvůrčím způsobem představit materiál, který by mohl být využit ve školní praxi (s.34-44). Nejprve v návaznosti na nejčastěji používané učebnice ruštiny v českých školách (Радуга по-новому, Поехали) stručně zdůvodňuje nezbytnost zařazování zeměvědných informací s cílem rozvíjet komunikativní kompetence žáků. S tímto cílem se snaží zpracovat didaktické materiály. Vybírá kratší adaptované texty a doplňuje je různými úkoly, přitom pracuje s mapou, znaky měst. Domníváme se, že náměty této části diplomové práce doplněné stručným rusko-českým slovníčkem byly zvoleny celkem výstižně a mohou zaujmout žáky a inspirovat je pro získávání dalších informací o Zakarpatské oblasti Ukrajiny.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Diplomová práce je napsána rusky, jazykový projev je poměrně na dobré úrovni. Místy se vyskytují nepřesnosti (drobné chyby gramatického a pravopisného charakteru), např. тема *связано* (1), по *обоим* сторонам (6), многочисленные группы *русинов эмигрировали* (17), пейзаж (31), незнаю (33), греко-ая церковь (17), девушка стала часто *приходит* в горы к пастуху (42), *Электронная библиотека Украины* (odkaz na s.3) aj. Autorka se snaží dodržovat odkazy a citace, grafická úroveň je výborná, členění práce je přehledné. Grafy i použité obrázky (fotografie a mapky) práci vhodně doplňují.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Celkově lze hodnotit záměr autorky podat ucelený obraz zkoumané problematiky s praktickým využitím materiálu jako zdařilý, i když je poněkud povrchní. Posuzovaná práce má spíše popularizační charakter, pracuje se základní dostupnou literaturou, nečerpá z archivních materiálů či sborníků. Částečně se autorka snaží činit dílčí závěry a vyjadřovat vlastní názor. Práce jak již bylo zmíněno výše, má spíše popisný, kompilační charakter, podrobněji neanalyzuje zkoumanou problematiku. Kladně oceňujeme snahu nastínit možnosti praktického využití materiálu.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1. Vysvětlete etnonyma *закарпатцы* a *русины* ve vztahu k etnonymu *українці* v historickém kontextu.
2. Pokuste se vysvětlit, proč jsou Rusíni uznáváni jako menšina např. na Slovensku, v Polsku aj., ale na Ukrajině.
3. Stručně charakterizujte ruský, ukrajinský a rusínský jazyk (základní společné a odlišné rysy)

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA: velmi dobře

Datum: 21.08.2013

Podpis: Mgr. Jiřina Svobodová, CSc.